

رساله‌های جهادی اهری

در جنگ‌های روس و ایران (۱۲۴۳-۱۲۱۸ق)

تالیف

عبدالکریم بن محمد صادق اهری

تحقیق و تصحیح

حسین‌اوسّی

دبیر مجموعه

رحیم نیکبخت

انتشارات سفیر اردهال

سرشناسه	اهری، عبدالکریم بن محمدصادق
عنوان و نام پدیدآور	رساله های جهادیه اهری در جنگ های روس و ایران (۱۲۴۳-۱۲۱۸ق) / تألیف عبدالکریم بن محمد صادق اهری: تحقیق و تصحیح حسین دوستی تهران: سفیراردهال: ۱۳۹۸
مشخصات نشر	۱۷۷ص: مصور (بخشی رنگی)، نقشه (رنگی)، نمونه (بخشی رنگی)، عکس (بخشی رنگی) ۱۴/۵*۳۷/۵ س م
مشخصات ظاهری	سفیراردهال: شماره نشر ۱-۷۸۴
فروست	۲-۷۷۵-۳۱۳-۶۰۰-۹۷۸
شابک	فیبا
وضعیت فهرست نویسی	در کتاب حاضر متن دو رساله جهادیه با عنوان های تحفه المجاهدین و ارشاد المجاهدین اثر عبدالکریم بن محمد صادق اهری آورده شده است.
یادداشت	واژه نامه
یادداشت	کتابنامه
یادداشت	نماینه
یادداشت	تحفه المجاهدین
یادداشت	ارشاد المجاهدین
موضوع	د - متون قدیمی تا قرن ۱۴
موضوع	Jihad—Early Works to 20th century
موضوع	فتحعلی، جبار، شاه ایران، ۱۱۸۵-۱۲۵۰ق
موضوع	جهاد (فقه)
موضوع	Jihad (Islamic law*)
موضوع	ایران - تاریخ - قاجاریان، ۱۱۹۳-۱۳۴۴ق. جنگ با روسیه، ۱۲۴۳-۱۸۰۹ق
موضوع	Iran—History—Qajars, 1796-1925—War with Russia, 1803-1828
موضوع	ایران - تاریخ - قاجاریان، ۱۱۹۳-۱۳۴۴ق
موضوع	Iran—History—Qajars, 1779-1925
موضوع	دوستی، حسین، ۱۳۳۸، مصحح
رده بندی کنگره	BP1۹۶/۱
رده بندی دیویی	۳۹۷/۳۷۷
شماره کتابشناسی ملی	۵۹۱۵۳۴۸

رساله‌های جهادی اهری

در جنگ های روس و ایران (۱۲۴۳-۱۲۱۸ق)

تالیف

عبدالکریم بن محمد صادق اهری

تحقیق و تصحیح

ح بین دوستی

دست‌نویس مجموعه

رحیم نیکبخت

شماره شابک: ۹۶۰۰۳۱۳-۷۷۵-۲

صفحه آرائی، طراحی جلد: واحد آماده سازی نشر سفیر اردهال

لیتوگرافی، چاپ، صحافی: واحد تولید نشر سفیر اردهال

قیمت: ۲۵,۰۰۰ تومان

نوبت چاپ: اول- ۱۳۹۸

شماره نشر: ۷۸۴-۱

شمارگان: ۲۲۰ نسخه

نشانی دفتر: تهران، خیابان مفتح، خیابان سمیه، روبروی بانک ملی ایران، ساختمان ۱۱۸، واحد ۴

کد پستی: ۱۵۸۱۸-۷۴۷۱۵

تلفن مرکز پخش: ۸۸۳۱۳۸۹۸ - ۸۸۳۱۹۳۴۲ - ۰۲۱

www.safirardehal.ir

www.safirardehal.com

email: safirardehal@yahoo.com

© حق چاپ: ۱۳۹۸

هرگونه نسخه برداری، اعم از زیراکس و بازنویسی، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی و اقتباس در گیومه در مستند نویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

فهرست مطالب

عناوین	صفحه
مقدمه.....	۱۲
جهاد بر علیه تهاجم روس ها.....	۱۶
جهاد نویسی.....	۱۹
بدالکریم اهری کیست؟.....	۲۲
معرفی رساله ها.....	۲۶
۱- رساله جردیه «تحفة المجاهدين».....	۲۶
۲- رساله جهادیه «درد مجاهدين».....	۳۱
متن رساله تحفة المجاهدين.....	۳۸
متن رساله ارشاد المجاهدين.....	۶۸
واژه نامه (لغات مشکلة داخل متن دو رساله).....	۱۳۲
پیوست (هسته های مقاومت در ارسباران در برابر بیگانگان).....	۱۴۴
اسناد و تصاویر.....	۱۵۶
نمایه.....	۱۷۳

یادداشت دبیر مجموعه

در بررسی تاریخ و تحولات ایران نیمه اول قرن سیزدهم برهه‌ای مهم و سرنوشت ساز است. در این دوره مرزهای تاریخی ایران در قفقاز مورد تعارض قوی متجاوز روسیه تزاری قرار می‌گیرند. نابرابری تسلیحاتی، از یک سو و تشتت ارکان حکومت و گرفتار آمدن ایران در چنبره سیاست بازی دول اروپایی، رجب شد معاهدات ظالمانه‌ای بر گرده ملت ایران منعقد شود که سمره آن، نفوذ روز افزون بیگانگان در ارکان کشور بود.

جنگهای تحسینی روسیه تزاری علیه ایران علاوه بر تبعات اقتصادی، تبعات سیاسی، فرهنگی و اجتماعی هم داشت که بررسی هر یک از این تبعات وقت و مجال مستوفی را طلب می‌کند.

آنچه در این دوره به منصه نمایش رسید بروز مصداق عینی برای مفاهیمی چون وطن، وطن دوستی، میهن دوستی، عرق ایرانی ... بود. در جریان این تحولات علمای اعلام در حمایت از دینامیت ارضی و حفظ کیان شیعی به صحنه آمدند و علاوه بر حضور در میادین نبرد در دور دوم جنگهای روسیه تزاری علیه ایران با نگارش رساله‌های متعددی به تبیین جایگاه دینی دفاع از میهن در برابر بیگانگان پرداختند.

آنچه در این کتاب مورد توجه و بررسی قرار گرفته بازخوانی ده رساله از رسائل جهادیه از آن دوره تاریخی است که توسط یکی از عالمان برجسته دینی آذربایجان از دیار ارسباران به نام عبدالکریم ابن محمدصادق اهری، این عالم فاضل، ادیب، شاعر، محقق و روحانی مجاهد، از فرهیختگان دوره فتحعلی شاه و محمدشاه قاجار بود که مورد توجه بزرگان حکومتی و دانشوران عهد خود قرار می‌گرفت. عبدالکریم اهری به سفارش میرزا عیسی قائم مقام فراهانی (وزیر عباس میرزا نایب السلطنه) اقدام به

تحریر ۴ رساله جهادیه نمود. در معرفی این شخصیت مهم در مقدمه مؤلف محترم آمده است: «اهری به سفارش میرزا عیسی قائم مقام فراهانی اقدام به نگارش کتابی در «آیین کشورداری» نموده و آن را بنام «آداب عباسی» نامگذاری کرده و به عنوان کتاب آموزش اصول کشورداری به عباس میرزا (ولیعهد) به خدمت فتحعلی شاه قاجار (۱۲۵۰-۱۲۱۱ق) پیشکش نمود.»

در این مجموعه علاوه بر متن دو رساله جهادیه این عالم مجتهد، مؤلف محترم نیم نگاهی به مبارزات میهن دوستان ارسبارانی در حفظ استقلال و تمامیت ارضی ایران هم داشته است. بر اساس اسناد و مدارک در دوران اشغال آذربایجان توسط قوای متفقین و تشکیل حکومتی دست نشانده تعدادی از جوانان ارسبارانی با تبعیت از عالم دینی علیه تشکیلات فرقه دموکرات ترم می‌کنند، بدون اینکه امکان کمک نظامی از طرف ارتش ایران به آنها وجود داشته باشد.

مؤسسه تاریخ و فرهنگ دیار کهن ضمن تشکر از زحمات طاقت فرسای محقق محترم پیشکسوت جناب آناج حسین دوستی که عمر خود را صرف تحقیق و پژوهش در مسائل تاریخی و فرهنگی و مذهبی و ادبی ارسباران نموده‌اند امیدوار است تحقیقات مستند و دقیق میراث تاریخی و فرهنگی آذربایجان پیش از پیش مورد توجه محققان و پژوهشگران قرار گیرد.

حییم نیکبخت

مؤسسه تاریخ و فرهنگ دیار کهن